

CONCEPTE ȘI CORELAȚII ASUPRA STATULUI FUNCȚIONARULUI PUBLIC EUROPEAN

NEGRU Nemțoi Gabriela,
competitor, Institutul de istorie, Stat și Drept al AȘM

SUMMARY

The organizations of the European Community have had within their component some agents, which are aiming towards carrying out activities according to regulations by special standards that actually represent the rights of European civil servants.

In this way, as first stage of the European development, and mainly related to status of the European civil servants, the form of government applicable to European standards will be aimed, to which all civil servants having this status comply to it.

The status of European civil servants represent the assembly of regulations as concerns the juridical situation of civil servants that form the common law of them.

The status of European civil servants has the mission of grouping the essential issues, which the judicial condition of the employee assumes.

As result, along with the integration of Romanian state within European Union, the institution of civil servants to public rights or common law has been expressed out of three options, meaning: a first option that aims towards its membership to public rights; the first option emphasizes the adhesion to the labor rights, therefore a private law branch; the last option establishes a conciliation between the two branches of rights, both public or private.

* * *

Organizații ale Comunității Europene au avut în componenta lor anumiți agenți, care au ca menire efectuarea activităților în conformitate cu reglementările de standarde speciale care reprezintă de fapt, drepturile de funcționari europeni. În acest fel, prima etapă de dezvoltare europeană, și mai ales relațiile dintre statutul funcționarilor europeni, aflați în forma de guvernare urmăresc aplicarea standardele europene care vor fi destinate, majoritatea funcționarii publice care au acest statut cu drept de al respecta. Statutul de funcționari europeni reprezintă ansamblul de reglementări în ceea ce privește situația juridică a funcționarilor publici, care formează legea comună a acestora. Statutul de funcționari europeni are misiunea de a grupa problemele esențiale, pe care starea judiciară a angajatului le presupune. În concluzie integrarea statului român în cadrul Uniunii Europene, a instituției de funcționari publici care reglementează drepturile publice sau de drept comun a fost exprimat în cele trei opțiuni, adică: o prima opțiune care are ca scop implementarea drepturile publice; (prima opțiune subliniază aderarea la drepturile de muncă, prin urmare, o ramură de drept privat) și opțiunea finală care stabilește o conciliere între cele două ramuri ale dreptului, atât public cât privat.

Key words

European official, Community official, Council of Europe, European Union Civil Service Tribunal, European Ombudsman.

Introducere

Pornind de la opinia specialiștilor, în România în prezent sunt expuse trei opinii fundamentale care generează teorii privind apartenența la anumite ramuri de drept a instituției funcționarului public. Astfel prima opinie este abordată sub stigmatul că instituția funcționarului public își relevă apartenența la dreptul public mai exact la dreptul administrativ, o a doua opinie pune în prim plan instituția funcționarului public ca obiect de studiu al dreptului muncii deci

o apartenență la ramura dreptului privat, iar cea de a treia sugestie abordează o conciliere între cele două ramuri ale dreptului, potrivit căruia funcționarul public este poziționat undeva la confluența dintre ramura dreptului public și cea a dreptului privat, ea împrumutând particularități de la ambele ramuri de drept. în această concepție rezultă abordări diferite cu privire la preponderența regăsirii în statutul funcționarului public a elementelor de statut juridic al salariatului sau a elementelor care dau identi-

tate acestei instituții plasând-o în sfera dreptului public și numai în completare regăsindu-se aspecte ale statutului juridic al salariatului [1, p. 350-350].

Doctrina juridică românească pune în discuție în acest sens divergențele cu privire la statutul funcționarului public și poziționarea acestuia în cadrul ramurii de drept privat sau a ramurii de drept public [2, p. 9].

În acest sens regimul funcționarului european a împrumutat anumite dimensiuni din regimuri-

le naționale ale funcțiilor publice peste care s-au interpus elemente deduse din faptul că acesta își desfășoară activitatea într-un spațiu comunitar, în cadrul unui teritoriu comunitar, deci implicit se va supune normelor comunitare.

Potrivit acestor teorii putem concludiona că instituțiile europene vor fi susținute de funcționari europeni, aceste sunt: Consiliul Europei, Parlamentul European, Comisia Europeană, Curtea de Justiție și Tribunalul de primă instanță, Curtea de Conturi, Tribunalul Funcției publice a Uniunii Europene. Pe lângă aceste instituții importante se mai adaugă și alte organisme cum ar fi Mediatorul European, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social, Comitetul Regiunilor și banca Europeană de Investiții. etc.

1. Statutul funcționarilor europeni și caracteristicile acestora.

În cadrul Uniunii Europene, Comisia Europeană poate fi cotaată ca fiind începând cu anul 1993 una dintre instituțiile care necesită un număr foarte vast de funcționari publici. De la înființarea sa și până acum efectivele de agenții au fost în continuă creștere înregistrându-se un procent ridicat de până la 183,2 % față de anii precedenți.

În acest caz funcția publică europeană reunește mai multe mii de funcționari și agenți în serviciul instituțiilor europene și al diferi-

telor organisme care se înscriu în structura comunitară sau se găsesc la periferi [3] sa. Ceea ce s-a constatat statistic este că Uniunea Europeană cuprinde mai multe instituții principale și anumite organisme în cadrul cărora își satisfac serviciu pe diferite criterii și categorii sau clase, un număr de 37000 de funcționari europeni la care se mai adaugă în jur de 30.000 de agenți (14.000 în serviciile Comisiilor și 13.000 la Banca Centrală).

Problema care guvernează această comunitate „funcționarii comunitari” poate fi abordată din punctul de vedere al rolului acestora la viața comunitară și implicațiile acestora în realizarea politicii europene. În acest sens specialiștii literaturii de specialitate disting două considerente.

O primă opinie ar fi aceea că funcționarii europeni au doar un rol executiv, ei neavând calitatea de realizatori efectivi ai deciziilor care au fost emise de autoritățile politice europene.

Iar cea de a doua opinie vizează recunoașterea unui rol efectiv de influențare a politicii Uniunii, deci el nu e doar un executant ci un participant care elaborează de fapt aceste decizii.

Pornind de la premisa că Uniunea Europeană este un conglomerat de state, fiecare dintre aceste ghidându-se după tradiții diferite în ceea ce privește funcția publică, în acest sens trebuie recepționată ideea că aceste tradiții influențează diferitele experiențe comunitare fără a modifica sau transforma

funcția europeană de funcționar comunitar.

Definiția funcționarului Comunităților Europene se regăsește în art. 96 din Statut, potrivit căreia „este funcționar al Comunităților, în sensul prezentului statut, orice persoană care a fost numită în condițiile prevăzute în acest statut, într-o funcție permanentă dintr-una din instituțiile Comunității printr-un act emis de autoritatea investită cu puterea de numire de această instituție”. Definiția funcționarului comunitar subliniază faptul că dobândirea statutului de funcționar european este determinată de existența actului emis de autoritatea competentă. În acest sens concluzionăm că „funcționarii sunt recrutați printr-un act unilateral al autorităților competente și se supun dreptului comunitar în exclusivitate” [4, p. 119], iar competența de numire face referire la existența unui document internațional. Autoritatea competentă care va exercita puterea de numire este desemnată de către fiecare organism al Comunității. Președintele instituției reprezintă autoritatea investită cu putere de numire comunitare.

Conținutul prevederilor Statutului dispune de următoarele dispoziții privind regimul juridic al actului de numire într-o funcție publică europeană:

- a) „numirea”, reprezintă un act juridic cu caracter unilateral,
- b) Documentul internațional este emis de autoritatea investită cu puterea de numire (A.I.P.N)

desemnată în acest scop de organismul comunitar (art.2 din Statut),

c) Actul de numire trebuie să precizeze în mod obligatoriu data de la care începe să producă efecte juridice și nu anterior (art.3 Statut),

d) Actul de numire conferă funcționarului comunitar o situație juridică statuară și reglementară,

e) Orice numire are în vedere numai existența unui post vacant (situații similare pentru promovare)

În consecință potrivit opiniei specialiștilor (Verginia Vedinaș , Constanța Călinoiu) „actul de numire într-o funcție publică comunitară este un act juridic unilateral emis de autoritatea investită cu puterea de numire din cadrul unei instituții europene care conferă persoanei vizate o situație juridică statuară și reglementară respectiv calitatea de funcționar public european”.

Dacă ar fi să se pună în discuție caracteristicile funcționarului public , trebuie avut în vedere cadrul juridic și anume Statutul care caracterizează atributele funcționarului public european și anume: permanența funcției, funcția să fie comunitară, adică să fie în cadrul instituțiilor comunitare, funcționarul european să se supună condițiilor prevăzute în Statut pentru a deveni funcționar, iar investirea în funcția europeană nu poate fi făcută decât de o competență europeană.

Statutul se aplică atât personalului Comunităților cât și persona-

lului numit în cadrul acestor organisme ale Comunității care poartă denumirea de agenții, precum și personalului din cadrul Comitetului Economic și Social, Comitetul Regiunilor, Mediatorul Uniunii Europene și Supraveghetorul protecției datelor.

2. Contractualii din cadrul organismelor comunitare

Instituțiile comunitare dispun de personal contractant și anume funcționarii comunitari și alți agenți , persoane fizice care pot fi angajate prin diferite tipuri de contracte și care își desfășoară activitatea într-un cadru juridic care privește dreptul comunitar sau dreptul național.

Agenții sunt deci ce-a de a doua categorie de personal care se vor regăsi în unitățile comunitare și care funcționează pe bază de contract fiind chiar numiți „contractuali”. Contractuali sunt împărțiți în două categorii „ contractualii de drept comunitar și contractualii de drept privat local.

În literatura de specialitate denumirea de contractuali este înlocuită cu „ agenți temporari”, care sunt adesea funcționarii naționali, recrutați prin contract de muncă pe durată determinată pe lângă funcționarii permanenți.

Contractualii de drept comunitar și ei se împart în mai multe categorii:

a) temporari – reprezintă personalul care se află pe schema de personal a instituției comunitare în mod vremelnic,

b) auxiliari - personalul care este angajat cu scopul de a îndeplini sarcini precare prin natura lor sau prin absența titularului. (aceste posturi nu sunt cuprinse în schema personalului de instituție cu excepția cazurilor de interimat),

c) consilieri speciali – reprezintă personalitățile angajate în instituția comunitară datorită calificării sau a renumelui (angajarea se face temporar),

Contractualii de drept comunitar , constituie de fapt acel personal care deservește instituția comunitară în anumite situații date, prin faptul că aceste persoane au un statut diferit față de funcționarii comunitari. Prezența lor în instituția comunitară este temporară, ei aflându-se în situația juridică de contract determinat sau nedeterminat, deci o situație juridică de convenție și nu statuară sau reglementară. Acest personal nu poate desăvârși o carieră , prezența lor identificându-se cu nevoi determinate ale instituției europene. Litigiile dintre instituția europeană și acest tip de personal se află sub incidența regulilor contractante și intră sub incidența Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene și Curții Europene de Justiție.

Contractualii de drept privat local – reprezintă angajații instituțiilor comunitare care duc la îndeplinirea diferitelor sarcini de serviciu diverse.

Diferența dintre contractualii de drept privat local și funcționarii publici constă în faptul că

aceștia sunt recrutați pe bază de contract de închiriere de servicii (contracte de prestări de servicii), în baza prevederilor legale din țara din care este agentul local. Diferența dintre cele două forme de contractuali este subliniată prin faptul că prima grupare de agenți încheie contractul potrivit legislației comunitare cea de a doua grupare de contractuali încheie contractul după legile statului din care provine. Modalitatea diferită de realizare a contractelor, privind contractualii, deduce dezvoltarea unor forme diferite de soluționare a litigiilor. Litigiile care pot să apară în cadrul contractualilor de drept privat local și instituția comunitară care i-a angajat intră în competența instanțelor naționale competente în această materie.

În concluzie dreptul actual pune în discuție două categorii de personal care deservește instituția europeană și anume funcționarii publici europeni și personalul auxiliar, agenții cu caracter temporar care satisfac doar nevoi necesare imediate ale instituției comunitare.

Deci doctrina occidentală subliniază faptul că funcționarul internațional care include implicit și funcționarul european, este angajat pe baza actului unilateral de selecție și de recrutare, pe bază de contract cu considerentul ca acesta să fi fost acceptat de instituția în cauză.

Din punct de vedere al efectivelor funcționarilor publici comunitari, trebuie cunoscut faptul

că, autoritatea publică care este investită cu putere de numire are posibilitatea de decizie asupra numirilor, transferului, detașării sau ocupării cu caracter interimar a unei funcții de către un funcționar comunitar.

Noțiunea de interimat în cadrul funcției publice europene este total diferită de interimatul funcției publice naționale. Dacă interimatul funcției europene poate funcționa potrivit Statutului, un timp de un an, interimatul național privind un membru al Guvernului potrivit Constituției României nu poate fi mai mare de 45 de zile. Tot în cadrul funcției publice naționale avem și un interimat nelimitat – interimatul funcției de președinte.

Statutul care reglementează cadrul interimatului privind funcția europeană, definește clar regulile în care se aplică acesta și chiar subliniază expres situațiile de excepție.

Prin reglementările adoptate de instituțiile Comunităților Europene, prin practica și jurisprudența Curții se urmărește realizarea unei politici în materia funcției publice europene de natură să permită menținerea funcționării permanente a instituției comunitare fără ca să existe vre-o diversiune care să stopeze activitatea acesteia prin lipsă de personal.

Astfel înainte de ocuparea unui post vacant dintr-o instituție Autoritatea investită cu puterea de numire are obligația de a constata dacă postul respectiv nu poate

fi ocupat printr-o altă modalitate, transfer, promovare etc.

Constatăm astfel că funcția europeană depinde de reglementările Statutului, normă juridică care consolidează structura și funcționarea autorităților publice europene.

Concluzii:

Organismele Comunității Europene sunt reglementate după norme care dau posibilitatea desfășurării unei activități care să reprezinte de fapt dreptul funcției publice europene.

Într-o primă etapă analiza evoluțiile instituțiilor europene și în principal a statutului funcționarilor europeni pune în discuție regimul aplicabil al normelor europene la care se supune fiecare funcționar care deține acest statut.

Statutul funcționarilor publici europeni concretizează un ansamblu de reguli referitoare la situația juridică a funcționarilor care formează dreptul comun al funcționarilor publici.

Statutul funcționarului public european are menirea să grupeze principalele probleme pe care le presupune condiția juridică a salariatului din cadrul autorităților publice europene

În consecință odată cu integrarea statului Român în Uniunea Europeană, instituția funcționarului public în dreptul public sau în dreptul comun al muncii se exprimă în trei opțiuni și anume o primă opțiune care vizează apartenența acestuia la dreptul public, a

doua opțiuni pune în discuție aderența la drept al muncii deci o ramură de drept privat și ultima opțiune concretizează o conciliere dintre cele două ramuri de drept atât public cât și privat.

Concluzionând cele afirmate mai sus putem sublinia că, criteriile care consacră funcția publică europeană reprezintă principiile normelor de drept comunitar coraborate cu cele a dreptului muncii.

Bibliografie:

1. Bianca Predescu, *Drept instituțional comunitar*, Ed.Cardinal, Craiova, 1995

2. Romeo-Paul Postelnicul, *Statutul funcționarilor publici*, Ed. Universitară Carol Davila, București, 2006

3. Verginia Vedinaș, Legea nr. 188/1999 privind statutul juridic al funcționarului public, republicată , comentată și adnotată, Ed. Lumina Lex, ed. a III-a București, 2004

4. Verginia Vedinaș, Constanța Călinoiu, *Statutul Funcționarului public european*, Ed a II a Universul Juridic , București, 2007

5. Statutul Funcționarilor Comunităților Europene

188/1999 privind statutul juridic al funcționarului public, republicată , comentată și adnotată, Ed. Lumina Lex, ed. a III-a București, 2004, p.350-352.

² Romeo-Paul Postelnicul, *Statutul funcționarilor publici*, Ed. Universitară Carol Davila, București, 2006, p.9

³ A se vedea „Fundația europeană pentru ameliorarea condițiilor de viață și muncă, Centru European de dezvoltare și formare profesională” notă după J.Rideau , *Droit institutionnel de l Union Europeenne*, 2 edition, L.G.D.J. 1996.

⁴ Bianca Predescu, *Drept instituțional comunitar*, Ed.Cardinal, Craiova, 1995, p.119

¹ Verginia Vedinaș, Legea nr.